

konkurrere. Men mod Protektionisme i de Lande kjendes, saavidt jeg veed, intet andet Middel end Protektion i vort eget Land, og det er det, man har ment at burde opstille som Princip for en ny Goldlov. Nu kan jeg ikke negte, at jeg for mit Vedkommende er Frihandelsmand; jeg nærer, om jeg saa maa sige, en ulykkelig Kjærlighed til Frihandel; og hvis Sagen stod til mig, saa at jeg kunde afgjøre disse Forhold i hele Verden, vilde jeg, intet Dieblif. betænke, mig paa at indføre Frihandel. Saaledes ere Forholdene imidlertid desværre ikke, men man maa tage Hensyn til de konkrete Forhold. Jeg er ikke saa doktrinær Frihandelsmand, at jeg vil overføre Doktrinerne paa vort eget lille Land, der jo kun udgjør en lille Del af Omraadet for hele Samfundets Produktionsævine og Produktionskraft, saaledes at jeg af Hensyn til Doktrinerne skulde ofre hele vor Industri, thi det vilde utvivlsomt blive en Følge af, at man unddrog den enhver Beskyttelse. Det er bejendt nok, hvorledes Protektionismen har grebet om sig i de senere Aar, lige til den allersidste Tid. Man kan vist sige, at Englands er det eneste Land i Europa, som er tilbage, i hvilket Frihandelen endnu staar i nogen Kurs, men selv der er der en Understrømning, som gaar i protektionistisk Retning. Saa længe England er et Frihandelsland, vil Protektionismen trives i andre Lande, men naar England bliver kjed af at lade sig overstyrmme af andre Lands Produktion, og selv frider til at beskytte sin Produktion, vil Begyndelsen til Enden indtræde, thi saa vil man først blive henvist til at leve paa Handelsstraktater, som kun ere en tavelig Udvei, og naar man ikke længere finder en saadan Situation uholdelig, vil man blive nødt til at vende tilbage til Frihandel. Det er min Overbevisning, at noget Saadant vil indtræde, men jeg vil ikke af Hensyn til dette, som sandsynligvis først vil indtræde efter en lang Aarvæktes Forløb, lade mig lede ved Bestemmelsen af den Gold, som for Øjeblikket vil være den mest praktiske for vort lille Lands Vedkommende. Det vilde jo være fuldstændig uforruftigt at ødelægge vor egen Industri til Gade ikke blot for de Industriedrivende, men ogsaa for Befolkningens store Flertal. Thi om end man i nogen Tid nød Fordele af at kunne kjøbe sine Fornødenheder billigere paa Grund af Udlandets Overproduktion og Tilførsel derfra, vilde nemlig den Tid ganske sikkert indtræde, da der i Udlandet kom Balance mellem Produktion og Forbrug, og Udlandets Fabrikker vilde da være i Stand til at forekrive os, hvad vi skulde betale for

deres Frembringelser plus Gold og andre Udgifter, saa at den Gold, vi vilde indvinde i den nærmeste Tid, vilde opspises af de Ulemper og Tab, der følge det omtalte Forhold. Navnlige som Forholdene have udviklet sig i de senere Aar, er det farligt at gjøre sig afhængig af Udlandet, thi paa Grund af den store Konkurrence i Landene, som har ført til, at en Masse Industriegrene aldeles ikke kunne bestaa, har man fundet det betimeligt, at danne Ringe eller, som det kaldes med smukkere Ord, Karteller eller Syndikater af Fabrikker, som blive enige om at fastsætte visse Priser, under hvilke Fabrikaterne ikke maa sælges. I adskillige Tilfælde lykkes det, i andre mislykkes det. Vi kjende alle den store Kobberkrise, der indtraadte, da man troede at kunne regulere Kobberpriserne i hele Verden. I Tydskland findes der, saavidt jeg veed, omtrent 150 Karteller mellem Fabrikker, som omfatte de største og vigtigste Fabrikationsgrene. Nu kan man indvende, at naar man beskytter vor egen Industri ved høie Goldsatser, vil man lette Dannelsen af indenlandske Karteller, og jeg kan ikke negte, at det kan blive Tilfældet; men, naar galt skal være, vil jeg foretrække at lade mig trække op af indenlandske Karteller fremfor af udenlandske. Protektionismen har gjort store Fremskridt i den senere Tid, men saa vidt er det dog ikke kommet endnu, at man beskytter den egentlige Handel og Skibsart; foreløbig beskytter man kun Industri og tildels Agerbruget. I tidligere Tid gjaldt der ogsaa Beskyttelse ved Goldsystemet for Handelen, idet man havde den saataldte surtaxe de pavillon til Beskyttelse af Skibsfarten, hvilken bestod i, at der af Varer, indførte i vedkommende Lands egne Skibe under vedkommende Lands eget Flag, betaltes lavere Gold end af Varer, indførte under fremmede Flag i ikke privilegerede fremmede Lands Skibe. Man har haft den saataldte surtaxe d'entrepôt, som bestod i, at der betaltes en højere Afgift af Varer, der tilførtes Landet, ikke direkte fra Produktionsstedet, men først efter at de havde ligget i Dplag et Sted forinden. Denne Afgift paalagdes for at beskytte den direkte Import, navnlig fra overøiske Pladser. Her i Landet har man haft Noget, der kaldtes Remissionsberettigelse, som var en Ret til Godtgjørelse af Goldbeløb for Varer, der vare indførte i danske Skibe, som havde forladt danske Havne, fuldt belastede. Denne Ret var indført for at opmuntre danske Skibe til at seile med fuld Last herfra og til ligeledes at komme tilbage med fuld Last. Alt dette er nu forlængst bortfaldet; men vedbliver Udviklingen at gaa i samme